

Епіфанова І. Ю., доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна

ORCID ID: 0000-0002-0391-9026

e-mail: epifanovairene@gmail.com

Фінансування інноваційної діяльності: досвід України та зарубіжних країн

Анотація. У статті узагальнено особливості фінансування інноваційної діяльності зарубіжними країнами та в Україні. Проаналізовано основні показники, які характеризують стан фінансування інноваційної діяльності в країнах з високим рівнем інноваційного розвитку. Визначено основні особливості, притаманні зарубіжним країнам у фінансуванні інноваційної діяльності та сформувано пропозиції удосконалення стану фінансування інноваційної діяльності в Україні. Обґрунтовано, що для стимулювання інноваційної діяльності та збільшення обсягів фінансового забезпечення необхідною є активна участь державних органів влади у цьому процесі. Для вітчизняних підприємств досить актуальним буде й активне використання податкового кредиту. Досить важливим є також активний розвиток венчурного фінансування, що створить можливості залучати іноземні інвестиції для фінансування інноваційної діяльності.

Ключові слова: інноваційна діяльність; фінансування інноваційної діяльності; ВВП; НДДКР; венчурне фінансування.

Yepifanova Iryna, Doctor of Economics, Associate Professor of the Department of Finance and Innovative Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine

Financing of Innovation Activity: Experience of Ukraine and Foreign Countries

Abstract. Introduction. Given the current trends of globalization, the exhaustion of material resources in the world is increasingly focused on innovation, which creates opportunities to significantly increase the level of competitiveness. Science is growing all over the world: since the beginning of the 21st century, global spending on research and development has almost doubled, publications have increased by a third, and the number of researchers continues to increase. At the same time, the issue of activation of innovative activity, in particular the increase in the volume of financing is not relevant today.

Purpose. The purpose of the article is to summarize the existing global trends in financing innovative activities to identify areas for improving innovation activity in Ukraine.

Results. The article summarizes the peculiarities of financing innovative activity in foreign countries and in Ukraine. The basic indicators characterizing the state of financing of innovation activity in the countries with high level of innovative development are analyzed, including expenses of enterprises for innovation activity as a percentage of GDP, financing of innovations in % of GDP, sources of financing of expenditures for research, the share of gross domestic expenditures on R&D in GDP. The main peculiarities inherent in foreign countries in financing innovative activity are identified and proposals for improving the state of innovation financing in Ukraine are formulated.

Conclusions. It is substantiated that in order to stimulate innovative activity and increase the volume of financial support, it is necessary an active participation of public authorities in this process. For domestic companies, the use of a tax credit will be quite relevant. Also important is the active development of venture financing, which will create opportunities for attracting foreign investment to finance innovation.

Keywords: innovative activity; financing of innovative activity; GDP; R&D; venture financing.

JEL Classification: D24, F20, F21, O10.

Постановка проблеми. Зважаючи на сучасні тенденції глобалізації, вичерпність матеріальних ресурсів, у світі все більше увага приділяється інноваційній діяльності, яка створює можливості суттєвого підвищення рівня конкурентоспроможності. Наука розвивається у всьому світі: з початку XXI століття глобальні витрати на дослідження та розробки майже подвоїлись, публікації зросли на третину, а кількість дослідників продовжує зростати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з визначенням сутності інновацій, досліджувались значною кількістю вчених, серед яких: Й. Шумпетер, О. Андросова, О. Лапко, Т. Бубенко,

М. Войнаренко, В. Геєць, В. Гринчучський, М. Зверяков, М. Калецькі, Г. Менш, В. Стадник, С. Філіппова, А. Череп.

У процесі реалізації інновацій важливим є фінансове забезпечення інноваційної діяльності, оскільки без належного фінансового забезпечення будь-яка інновація залишатиметься лише ідеєю. Питання аналізу сутності, механізму, складових фінансового забезпечення інноваційної діяльності розглядалися такими вченими: М. Бондарчук, З. Варналій, В. Зимовець, І. Сокирська, О. Колодізев, О. Москаль, О. Орлов, Г. Возняк, Є. Рясних, І. Федулова.

Разом з тим, на сьогодні актуальним є питання щодо активізації інноваційної діяльності, зокрема збільшення обсягів фінансування.

Формування цілей дослідження. Метою статті є узагальнення наявних світових тенденцій фінансування інноваційної діяльності для визначення напрямів покращення інноваційної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. На початок XXI ст. на частку наукоємного виробництва припадало 15,7 % промислового виробництва в Японії, 14,7 % – у США, 11,7 % – у Великобританії, 8,3 % – у Франції та Німеччині. Безумовним лідером за обсягом

виробництва наукоємної продукції є США (32 % світового високотехнологічного виробництва) [1].

Обсяг послуг, що активно використовують нові знання, збільшувався у світовій економіці протягом 1980–2001 рр. майже такими ж темпами, як і обсяг промислового виробництва наукоємної продукції: 4,6 % і 5,1 % відповідно проти 2,5 % в інших галузях обробної промисловості [2].

Згідно з даними Євростату за 2018 р. серед європейських країн найбільш ефективно займались НДДКР такі країни як Німеччина, Австрія, Великобританія, Швеція та Данія [3].

На рис. 1 наведено витрати підприємств на інноваційну діяльність у відсотках від ВВП.

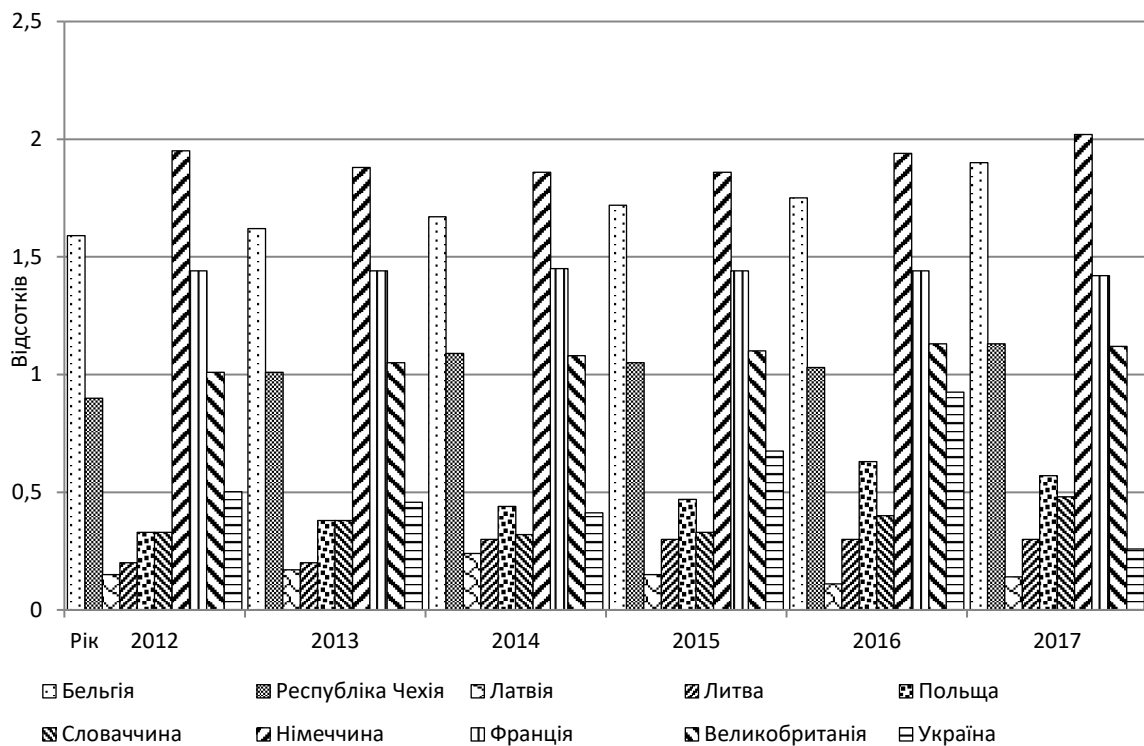

Рисунок 1 – Витрати підприємств на інноваційну діяльність у відсотках від ВВП

Джерело: складено за даними [4]

З рис. 1 видно, що витрати на інноваційну діяльність промислових підприємств в більшості розвинених країн склали 0,5-1% від ВВП і мали стабільну динаміку зміни. В Україні цей показник, на жаль, мав нестабільну динаміку зміни, що спричинене нерівномірною динамікою витрат підприємств на НДДКР. Підприємства країн ЄС добре усвідомлюють, що в сучасних умовах виграють ті підприємства, галузі, виробництва, які налаштовані на інноваційний тип розвитку. Саме тому частка підприємств, які впроваджують інновації, є досить високою. Зокрема, у 2013 р. згідно з даними Світового банку [5] вона склала в Бельгії – 55,6 %, Німеччині – 66,9 %, Франції – 53,4 %, Англії – 50,3 %, Польщі – 23,1 %. В Україні частка таких підприємств складає лише 17,4 %, тобто якщо в Німеччині, Англії, Франції практично кожне друге

підприємство випускає інноваційну продукцію або впроваджує інноваційні технології, інноваційний маркетинг, то в Україні – лише кожне шосте.

Основні характеристики фінансування інновацій у відсотках до ВВП у цих країнах наведено в таблиці 1.

З'ясовано, що усі ці країни мають значні валові внутрішні витрати на НДДКР, які становлять в середньому 2-3 % від ВВП, суттєву державну підтримку у фінансуванні НДДКР в межах 0,3-0,1 % від ВВП, а також значний венчурний капітал (табл. 1).

Таблиця 1 Фінансування інновацій у % від ВВП у 2017 р.

Країна	Валові внутрішні витрати на НДДКР у % від ВВП	Державна підтримка НДДКР у % від ВВП	Частка венчурного капіталу у % від ВВП	Найбільш конкурентоспроможні галузі
США	2,79	0,63	0,40	авіаційна та аерокосмічна, машинобудування, автомобілебудування, виробництво комп'ютерів та розробка програмного забезпечення
Японія	3,21	0,48	0,035	автомобілебудування, мотоцикли, верстатобудування, суднобудування, електроніка та напівпровідники, комп'ютери й офісне обладнання, телекомунікаційне обладнання, побутова аудіо – та відеоапаратура, фотографічне обладнання
Німеччина	3,08	0,84	0,039	металургійна, автомобільна, хімічна
Франція	2,19	0,73	0,11	металургійна, автомобільна, хімічна, легка промисловість

Джерело: складено автором за даними [3-4]

Доведено, що джерелами фінансування витрат на виконання наукових досліджень використовувалися такі джерела, як кошти підприємницького сектору, державного сектору, сектору вищої освіти, неприбуткового сектору. Для більшості країн характерним є те, що основним джерелом фінансування є кошти підприємницького сектору (табл. 2).

Таблиця 2 Джерела фінансування витрат на виконання наукових досліджень за видами, %

Країна	Підприємницький сектор			Державний сектор			Сектор вищої освіти			Приватний неприбутковий сектор		
	роки											
	2010	2015	2016	2010	2015	2016	2010	2015	2016	2010	2015	2016
Болгарія	50,3	73,4	73,3	37,3	20,7	21,2	11,8	5,4	5,2	0,7	0,5	0,3
Естонія	50,2	46,1	51,5	10,6	10,8	11,4	38,0	41,4	35,5	1,2	1,8	1,5
Іспанія	51,5	52,5	53,7	20,1	19,1	18,5	28,3	28,1	27,5	0,2	0,2	0,2
Латвія	37,0	24,7	24,5	23,0	25,6	31,8	40,0	49,7	43,8	0,0	0,0	0,0
Литва	29,4	27,4	35,0	17,5	17,1	26,1	53,1	55,5	38,9	0,0	0,0	0,0
Німеччина	67,1	68,7	68,0	14,8	14,1	13,7	18,2	17,3	18,3	0,0	0,0	0,0
Польща	26,6	46,6	65,7	35,9	24,4	2,5	37,2	28,9	31,4	0,3	0,2	0,4
Румунія	38,3	44,0	55,2	36,8	38,3	33,3	24,5	17,4	11,3	0,4	0,3	0,2
Словаччина	42,1	28,0	50,4	30,0	27,9	21,4	27,6	43,8	27,7	0,3	0,4	0,5
Словенія	67,8	76,3	75,6	18,2	13,5	13,5	13,9	10,2	10,9	0,1	0,0	0,0
Угорщина	59,8	73,4	74,1	18,5	13,3	13,4	19,9	12,1	11,1	0,0	0,0	0,0
Чеська Республіка	57,7	54,3	61,1	21,7	20,4	18,2	20,0	24,9	20,4	0,6	0,4	0,2
Україна	55,4	60,7	61,9	38,1	33,9	31,8	6,5	5,4	6,3	0,0	0,0	0,0

Джерело: складено за даними [4, 6-7]

У 2016 р. питома вага даного джерела фінансування склала 73,3 % усіх джерел фінансування витрат на наукові дослідження підприємств Болгарії, в Іспанії – 53,7 %, а в Україні – 61,9 %. Значна частина країн, у тому числі й Україна, не використовують для фінансування витрат на виконання наукових досліджень кошти приватного неприбуткового сектору. Досить низькою є й питома вага такого джерела фінансування витрат на виконання наукових досліджень як кошти сектору вищої освіти.

Доведено, що європейські країни мають значні валові внутрішні витрати на НДДКР, які за більшістю країн мають позитивну динаміку зростання. Зокрема в

Німеччині частка валових внутрішніх витрат на НДДКР у 2011 р. складала 2,8 % ВВП, у 2014 р. – 2,87 %, а у 2018 р. – 3,13 %. В Бельгії значення даного показника становило 2,24 % – у 2011 р., у 2014 р. – зросло до 2,46 %, а у 2018 р. – до 2,76 % (табл. 3).

Зважаючи на обмеженість, а подекуди й відсутність ресурсної бази, стає зрозумілим активний вектор більшості країн на впровадження передових технологій, намагання збільшити частку інноваційної продукції, зокрема такої, що сприятиме ресурсозбереженню. В Україні частка валових внутрішніх витрат на НДДКР складала 0,65 % ВВП – у 2011 р., у 2014 р. – зменшилось до 0,6, а у 2016 р. – до 0,48 %.

Таблиця 3 Частка валових внутрішніх витрат на НДДКР у ВВП, %

Країна \ Рік	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Бельгія	2,15	2,24	2,28	2,46	2,49	2,49	2,65	2,76
Німеччина	2,8	2,87	2,82	2,87	2,92	2,94	3,07	3,13
Франція	2,19	2,23	2,23	2,26	2,27	2,25	2,2	2,2
Англія	1,69	1,63	1,63	1,7	1,67	1,69	1,65	1,7
Італія	1,21	1,27	1,26	1,29	1,34	1,29	1,37	1,39
Австрія	2,68	2,81	2,81	2,99	3,05	3,09	3,05	3,18
Республіка Чехія	1,56	1,78	1,90	1,97	1,93	1,68	1,79	1,93
Естонія	2,31	2,12	1,72	1,45	1,49	1,28	1,28	1,4
Польща	0,75	0,88	0,87	0,94	1,0	0,97	1,03	1,21
Україна	0,65	0,67	0,7	0,6	0,55	0,48		

Джерело: сформовано автором на основі даних [4, 6-7]

Підприємства розвинутих країн досягають значних успіхів та стійкого рівня розвитку не на ціновому механізмі конкуренції, а на інноваційних процесах, пов'язаних з поліпшенням усього виробничо-господарського потенціалу підприємства. На відміну від обмежених природних ресурсів, ресурси, які створені людиною (техніка, технологія, знання), є невичерпним джерелом постійного та динамічного розвитку.

Як відомо, зростання ВВП на 70-80 % залежить від науково-технічного фактору. Країни, що не володіють конкурентоспроможним ресурсним потенціалом, пов'язують свій майбутній розвиток саме з розробкою високих технологій. Для цього необхідний високий науково-технічний потенціал. Доведено, що при рівні наукомісткості ВВП у країні менш як 0,4 % наука здатна здійснювати винятково соціокультурну функцію. Подолання зазначеного критичного значення змінює функціональне навантаження науки й дає їй можливість виконувати ознайомлювальну функцію. За збільшення наукомісткості ВВП до 0,9 % і вище наука починає впливати на розвиток економіки й виконувати свою економічну функцію [8].

Крім того, досить важливо розвивати інформаційну інфраструктуру, яка є своєрідним каркасом економіки знань.

Отже, одним із важливих напрямів підвищення ефективності вітчизняної економіки є інвестування у працівників та підвищення інтелектуального капіталу підприємств.

В економічно розвинутих країнах стратегічним фактором економічного розвитку виступають саме інтелектуальні фактори економічного зростання у вигляді інноваційного капіталу, інтелектуального продукту. Загальновизнаним є той факт, що капітальні вкладення в працівника є такими ж прибутковими, як і інвестиції в будь-який інший чинник виробництва. В умовах глобалізації економіки основою конкурентоспроможності та чинником прискореного інтенсивного зростання виступає використання та генерування нових знань. У ланцюгу «наука – освіта – виробництво» особливого значення набуває освіта, яка є одночасно як джерелом поповнення науки кадрами, так і чинником надання населенню сучасних знань.

У світі спостерігається скорочення обсягів фінансування інноваційної діяльності комерційними банками, що спричинене світовою фінансовою кризою. Комерційні банки більш охоче фінансують інноваційні проекти на етапах впровадження, а не на етапах розроблення, а також існуючі підприємства, а не ті, що недавно створені. Так, згідно з даними Світового банку у 2017 р. відсоток підприємств, які використовували банківські кредити на НДДКР, був досить низьким у таких країнах як Німеччина, Велика Британія, Франція, США. Низка європейських країн залучали кредити на фінансування НДДКР, проте частка таких підприємств в їх загальній кількості була досить низькою і складала 3,4 % в Латвії, 4 % в Україні, 8,3 % – в Словаччині, 9,2 % – в Польщі (рис. 2).

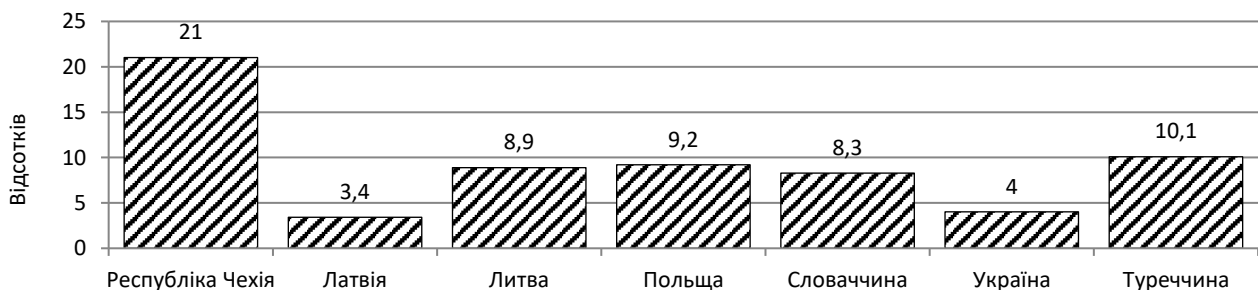

Рисунок 2 – Відсоток підприємств, які отримували банківські кредити на НДДКР у 2017 р., %

Джерело: складено за даними [6-7]

Важлива роль стимулювання інноваційної діяльності в сучасних умовах господарювання належить безпосередньо державам.

Досить активно підтримується державою фінансування інноваційної діяльності у США. При цьому однією з форм такої підтримки є часткове гарантування місцевими органами влади банківських кредитів. Щорічно з бюджетів усіх рівнів на гарантування банківських кредитів та здійснення інноваційної діяльності в середньому виділяється до 50 млрд дол. США [3], що створює можливість збільшувати обсяги фінансування інноваційної діяльності.

У США суттєве фінансове забезпечення зі сторони держави отримує в першу чергу саме оборонно-військовий комплекс. Разом з тим, значна кількість

розробок використовується потім і в промисловості. При цьому більшість підприємств працює безпосередньо на швидке отримання прибутку.

Найбільш конкурентоспроможними галузями в США є: авіаційна та аерокосмічна, машинобудування, автомобілебудування, виробництво комп'ютерів та розробка програмного забезпечення.

Разом з тим, як видно з таблиці 4, основна частка витрат на виконання наукових досліджень припадає на підприємницький сектор. Якщо у 2011 р. підприємницьким сектором було витрачено на НДДКР 211272,99 млн євро, що становило 68,43 % усіх джерел фінансування наукових досліджень, то у 2017 р. фінансування витрат на НДДКР коштами підприємницького сектору складала 351477,28 млн євро, тобто 73,09 % усіх джерел фінансування.

Таблиця 4 Джерела фінансування витрат на виконання наукових досліджень у США

	Підприємницький сектор		Державний сектор		Сектор вищої освіти		Приватний неприбутковий сектор	
	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %
2011	211272,99	68,43	39492,82	12,79	44 852,73	14,53	13140,09	4,26
2012	235251,40	69,59	41517,75	12,28	47 397,26	14,02	13901,00	4,11
2013	242849,18	70,91	39433,78	11,51	46 341,39	13,53	13836,31	4,04
2014	256475,73	71,51	40727,14	11,36	46 929,62	13,09	14506,59	4,04
2015	320703,92	71,87	49283,46	11,04	58 262,28	13,06	17985,58	4,03
2016	338499,41	72,58	47413,50	10,17	61 263,89	13,14	19219,44	4,12
2017	351477,38	73,09	46815,97	9,74	62 694,52	13,04	19892,01	4,14

Джерело: складено за даними [3]

Протягом 2011-2017 рр. спостерігається незначне скорочення фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів державного сектору в структурі всіх джерел фінансування, проте зростання в абсолютному вираженні. Якщо у 2011 р. витрати на фінансування НДДКР за рахунок державного сектору склали 39492,82 млн євро, то у 2017 р. – 46815,97 млн євро. Зріс обсяг фінансування інноваційної діяльності та за рахунок коштів сектору вищої освіти та приватного неприбуткового сектору. Отже, в США спостерігається перманентне зростання джерел фінансування НДДКР протягом 2011-2017 рр.

У США урядом активно використовується стимулююча функція податків з метою сприяння інвестиціям у сферу НДДКР, а саме пільги, спрямовані на розвиток альтернативних джерел енергії. Важливим джерелом фінансування НДДКР є незалежні джерела – федеральні гранти, гранти від інститутів та приватних фондів.

Досвід гарантування державою банківських позик може надати й Великобританія, у якій держава гарантує повернення 70 % вартості позик, які надаються венчурним фірмам, відшкодовує до 50 % всіх витрат на нововведення та проводить субсидування малих інноваційних фірм. У Великобританії досить розвинуто мережу з понад 325

бізнес-інкубаторів, яка регулюється Управлінням з питань бізнес-інкубаторів [9-10]. Бізнес-інкубатори Великобританії надають широкий спектр послуг від створення компанії та передачі її в оренду до консалтингових, фінансових, юридичних, працевлаштування тощо.

До пріоритетів інноваційної діяльності Великобританії відносять медичні технології, відновлювальну енергетику, наноелектроніку, захист комунікаційної інфраструктури, біотехнології, інтелектуальні системи управління, раціональне природокористування.

Динаміка фінансування НДДКР у Великобританії наведена в табл. 5, з якої видно, що як і в США, у Великобританії значною є частка витрат, що фінансуються за рахунок підприємницького сектору.

На відміну від США, у Великобританії спостерігається значно вищий рівень фінансування НДДКР за рахунок коштів вищої освіти та приватного неприбуткового сектору. Крім того, негативним є незначне скорочення усіх джерел фінансування НДДКР в абсолютному вираженні у 2016-2017 рр. у порівнянні з 2015 р.

Однією з характерних рис інноваційного розвитку Великобританії, як і США, є милітаризація наукових досліджень. За часткою військових досліджень у загальному обсязі НДДКР Великобританія займає друге місце після США.

Таблиця 5 Джерела фінансування витрат на виконання наукових досліджень у Великобританії

	Підприємницький сектор		Державний сектор		Сектор вищої освіти		Приватний неприбутковий сектор	
	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %
2011	20057,84	63,58	2706,30	8,58	8 211,32	26,03	7614,70	24,14
2012	21095,94	63,34	2679,74	8,05	8 893,21	26,70	7767,67	23,32
2013	21721,18	63,89	2685,62	7,90	8 981,87	26,42	8060,33	23,71
2014	24730,06	65,15	2756,73	7,26	9 786,01	25,78	8325,59	21,93
2015	28775,42	66,04	2889,36	6,63	11 035,00	25,32	8691,48	19,95
2016	27119,59	67,08	2649,42	6,55	9 805,00	24,25	8367,39	20,70
2017	26286,07	67,58	2536,79	6,52	9 222,08	23,71	8260,11	21,24

Джерело: складено за даними [3]

У світовій економіці висока здатність до інновацій спостерігається в Німеччині, зокрема у високотехнологічному секторі промисловості (машинобудування, хімічна та електротехнічна промисловість), а також у сфері послуг, які ґрунтуються на знаннях. Частка інноваційних підприємств Німеччини досить висока в більшості галузей економіки: близько 48 % виробничих фірм і 56 % фірм у сфері послуг вивели на ринок відповідно 37 % нових інноваційних продуктів і 41 % інноваційних виробничих процесів [4].

Головною особливістю інноваційної діяльності німецьких компаній є їх здатність до кооперування через створення виробничих кластерів та тісну спільну роботу з постачальниками, закладами вищої освіти та дослідницькими інституціями.

Крім того, у Німеччині досить розвинутий венчурний бізнес. Інноваційна національна стратегія Німеччини розроблена до 2020 р. До основних пріоритетів відносять здоров'я і харчування, клімат і енергетику, безпеку зв'язку. При цьому найбільш конкурентоспроможними галузями є металургійна, автомобільна, хімічна.

У Німеччині основна частина коштів, за рахунок яких здійснюється фінансування – кошти підприємницького сектору (табл. 6). При цьому, частка коштів підприємницького сектору складала у 2011-2017 рр. в межах 68,18-69,3% загальної суми фінансування, що у 2017 р. становило 68644 млн євро.

Частка фінансування наукових досліджень та розробок за рахунок державного сектору та сектору вищої освіти протягом 2011-2017 рр. знаходилась приблизно в однакових межах і складала в середньому 13-18%.

Разом з тим, на відміну від США та Великобританії, у Німеччині не заведено використовувати кошти неприбуткового сектору для фінансування інновацій. Важливим джерелом фінансування інноваційної діяльності в Німеччині є банківське кредитування. Банк розвитку Німеччини кредитує підприємства за спеціальними інноваційними програмами, які передбачають фінансування розробок та запровадження інновацій, розвиток і вдосконалення виробництва.

Таблиця 6 Джерела фінансування витрат на виконання наукових досліджень у Німеччині за видами

	Підприємницький сектор		Державний сектор		Сектор вищої освіти		Разом, млн євро
	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %	млн євро	питома вага, %	
2011	51077,2	67,59	10974,3	14,52	13517,57	17,89	75569,07
2012	53790,1	67,99	11340,547	14,34	13979,73	17,67	79110,38
2013	53566,2	67,18	11861,635	14,88	14301,71	17,94	79729,51
2014	56996,5	67,65	12319,97	14,62	14930,3	17,72	84246,77
2015	60952	68,65	12485,607	14,06	15344,21	17,28	88781,82
2016	62826	68,16	12720,861	13,80	16626,7	18,04	92173,56
2017	68644	69,30	13300	13,43	17108,15	17,27	99052,15

Джерело: складено за даними [3]

Таким чином, можна виокремити спільні риси, які властиві для досліджуваних країн:

- перманентне зростання загальної суми джерел фінансових ресурсів інноваційної діяльності, яке в європейських країнах дещо знизилось з 2015 р.;

- основними джерелами фінансування НДДКР є кошти підприємницького сектору;

- значна частка витрат на фінансування НДДКР зі сторони державного сектору та сектору вищої освіти.

Дослідження особливостей фінансування інноваційної діяльності західних країн показало, що досить активну роль в інноваційній діяльності відіграють саме державні органи влади через створені

ефективні державні, економічні та адміністративні механізми підтримки інновацій.

Висновки. Таким чином, досвід розвинених країн, які є лідерами на світовому ринку, показав, що для стимулювання інноваційної діяльності та збільшення обсягів фінансового забезпечення необхідно є активна участь державних органів влади у цьому процесі. Для вітчизняних підприємств досить актуальним буде й активне використання податкового кредиту.

Досить важливим є також активний розвиток венчурного фінансування, що створить можливості залучати іноземні інвестиції для фінансування інноваційної діяльності.

На основі дослідження світових тенденцій фінансування інноваційної діяльності з'ясовано, що для стимулювання інноваційної діяльності вітчизняних підприємств досить важливим є державне стимулювання з використанням світового досвіду, а саме:

- удосконалення законодавства, що регулює питання, пов'язані з інноваційною діяльністю;
- удосконалення інноваційної структури: створення інноваційних центрів, консультаційних центрів, інноваційних банків тощо;
- активна підтримка інноваційно активних підприємств;
- активне впровадження венчурного фінансування.

Література:

1. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2019. 384 с.
2. Михайлишин Л. І. Зарубіжний досвід активізації інноваційної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 6. Ч. 2. С. 99–104.
3. Офіційний сайт Євростату. URL: <http://ec.europa.eu/> (дата звернення: 09.03.2020).
4. OECD Science, Technology and Industry Outlook 2018/ OECD. Paris: OECD Publishing, 2018. URL: https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/oecd-science-technology-and-innovation-outlook-2018_sti_in_outlook-2018-en# (дата звернення 09.03.2020).
5. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org> (дата звернення: 09.03.2020).
6. Main Science and Technology Indicators. URL: <https://www.oecd.org/sti/msti.htm> (дата звернення: 09.03.2020).
7. Наукова та інноваційна діяльність України. 2018 рік. К. : Державна служба статистики України, 2019. 108 с.
8. Chesbrough H. Open Business Models: How to Thrive in the New Innovation Landscape (Hardcover). Boston: Harvard Business School Press, 2006. 224 p.
9. Офіційний сайт Управління Великобританії з питань бізнес-інкубаторів. URL: <http://www.ukbi.co.uk>. (дата звернення: 09.03.2020).
10. Mason C. M., Harrison R. T. The size of the informal venture capital market in the United Kingdom. *Small Business Economics*. 2000. №15. P. 137-148. <https://doi.org/10.1023/A:1008143713722> (дата звернення: 09.03.2020).

References:

1. Yepifanova, I. Yu. (2019) Management of innovation activity of industrial enterprises: theoretical and methodological aspects of financial support. Vinnytsya: VNTU [in Ukrainian].
2. Mikhailishin, L. I. (2016). Foreign experience of activation of innovative activity. *Naukovyj visnyk Uzhghorodskijogho nacionaljnogho universytetu*, 6(2), 99-104 [in Ukrainian].
3. Eurostat. Official web-site. Retrieved from: <http://ec.europa.eu/> [in English].
4. OECD Science, Technology and Industry Outlook (2018). OECD. Paris: OECD Publishing, 2018. Retrieved from: https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/oecd-science-technology-and-innovation-outlook-2018_sti_in_outlook-2018-en# [in English].
5. World Bank (2020). Official web-site. Retrieved from: <http://www.worldbank.org> [in English].
6. Main Science and Technology Indicators. Retrieved from: <https://www.oecd.org/sti/msti.htm> [in English].
7. Derzhavna sluzhba statistiki Ukrayini (2019). Scientific and innovative activity in Ukraine: Statistical collection. Kiev [in Ukrainian].
8. Chesbrough, H. (2006) Open Business Models: How to Thrive in the New Innovation Landscape (Hardcover). Boston: Harvard Business School Press [in English].
9. UK Business Incubator Office. Official web-site. Retrieved from: <http://www.ukbi.co.uk>. [in English].
10. Mason, C. M. & Harrison, R. T. (2000). The size of the informal venture capital market in the United Kingdom. *Small Business Economics*, 15, 137–148. doi: <https://doi.org/10.1023/A:1008143713722>. [in English].

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License